

Keresztény Egyetemesség és Nemzettudat

Nemzetközi konferencia az Adventista Teológiai Főiskola rendezésében

„Isten nem személylogat, minden nemzetből kedves neki az, aki fölöttébb (ApCsel 10:34-35). Az evangéliumi hívésnek el kell jutnia minden néphez, törzshöz, nyelvhez és nemzethez (Jel 14:6). Ezért Jézus Krisztus nem nyelvterületek és nemzetek feletti embereket hívott el, hanem vannak ilyenek egyáltalán?”, hanem magyarokat és szlovákokat, szerbeket és románokat, és így tovább, hogy még mielőtt eljárnánk a végére, Isten országának evangéliuma hangzik világban, bizonyosul minden népnek (Mt 24:14). Kérem, hogy ez a konferencia, az itt elhangzó előadások és beszégek révén, felkeltse bennünket e nagy missziós küldetésünk és országunk teljesítésének Adventista Teológiai Főiskola rektora, Szilvási József ezekkel a szavakkal nyitotta meg azt a konferenciát, amit az intézmény Budapesten tartott 2015. Április 12. és 15. között.

A konferencia szervezői arra törekedtek, hogy kiegyensúlyozott formában képviseljenek a konferencián a lelki, a szakmai és a gyakorlati szempontok. Ezért a konferenciát egy népnepélyes istentisztelettel nyitották meg, ahol a csai Tamás úr elnök az egyház küldetéséről beszélt, a szakmai napokat Szász Ernő dékán-érdeklődési területi elnök, illetve a dékán Rábert, vajdasági területi titkár-pénztáros áthátatival kezdte meg. A konferencia spirituális órát követően emelte az Acapella Kórus az Adventi Zóna Kórus, valamint Pappné Kocsis Teréz (cselló) és Tokics Imre (vers) szolgálata. A program moderátora a konferencia teljes ideje alatt Zarkán Terem Krisztina volt.

A szakmai napokon úgy tömörített beszétek meg: a Biblia és a nemzettudat, a kereszténység és a magyarság, a kereszténység és a nemzetköziség kérdéseit, valamint ezek gyakorlati következményeit.

Biblia és nemzettudat

Az első bibliai előadás az népnepélyes megnyitón hangzott el. Magyarosi Barna, az Inter-Európai Divízió Nevelési és Családi Osztályának vezetője tartotta arról, hogy a nyelvek közötti különbség Istentől van, aki elárta, hogy az emberek benépesítsék a földet. Isten pénzként sem adott egy mennyi eszperantó nyelvet, ehelyett lehetővé tette, hogy az apostolok minden népet saját nyelvükön tudjanak megszólítani. Isten nem szándékozta meg sem a nyelvi, sem a nemzeti különbségeket, de Jézus Krisztusban egy olyan új identitással ajándékoz meg bennünket, melynek keretei között helyekre kerülnek a különböző nyelvi, népi, nemzeti eltérések.

Perintfalvi Rita a bási egyetemről járásra kénytelenek azt az ironikus zenezet mutatni be, miszerint János, aki Izrael népet

központjában, nem törzsi felelősséget sem a hátsókört, sem a Ninivában élő idegen népeket, akiket Isten málysges szálnálban meg akart menteni.

Horváth Orsolya a kínai asszony példáját követve keresztel mutatott rá, hogy Jézus úgy tett, mintha el akarta volna utasítani az asszonyt, de valójában éppen azzal vonzotta magához, hogy távolodni kezdett tőle. A történetnek azonban nemcsak az asszonyra nézve van jelentése, hanem a tanítványokra nézve is, akiknek meg kell tanulniuk, hogy ne tekintsek a pogányokat ebeknek, hanem inkább lássák meg bennük az istengyermekség várományosait.

Kormos Erik

Pál apostol tanításait vizsgálva rámutatott, hogy Krisztusban, azaz a Krisztussal való kapcsolatban oldódik meg a nemzetiségi különbségek. Gallusz László a Jelenések könyve alapján arra szándékosan, hogy a könyvben nincs ellentmondás a misszió egyetemességére és a népek, nemzetek, nyelvek és törzsek egyedisége között, hiszen mindkettő más szerepet tölt be: az egyetemesség Isten egész emberiségére kiterjedő üdvözítő szándékát, a népek, nyelvek, nemzetek és törzsek említése viszont a szándék gyakorlati megvalósulását jelöli. Isten az embereket abban a mivoltukban üdvözíti, amiben találja őket. Az üdvösség nem azt jelenti, hogy elveszítjük nemzeti, nyelvi, nemzeti identitásunkat, hanem azt, hogy ezek az identitások új értelmet kapnak Isten országában, továbbá nem válsztanak szét, és nem állítanak szembe, hanem gazdagítanak minket.

Kereszténység és magyarság

Köt

egyháztörténelmi és egy jogász, aki elsősorban apologetikai, szociális kérdésekkel foglalkozik arra szándékosan, hogy a fent megfogalmazott elvek hogyan (nem) érvényesültek a magyar egyházak történetében, és a jelenlegi keresztény nemzetinek nevezett kurzusban.

Korjányi

András, az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora a héber nyelvű (német, szlovák, magyar) evangélikus közéleti és belső üdvözítőit mutatta be, Tonhaizer Tibor pedig a történelmi korba, majd a kurucok korába vezetett vissza bennünket. Rámutatott, hogy a tizenhatodik században a nyugati országok keresztényei fennhangozták, hogy a törökkel harcoló magyarok a nyugati kereszténység üdvözítői, miközben semmit sem tettek azért, hogy távolmaradjanak bennünket ebben a harcban. Magyarországot sorsára hagyták, s miközben az ország kíváncsi a történelmi folytatott harcokban, a nyugati országok arra vártak, hogy átvesszék felette az uralmat. Ez a közéleti tizenhetedik században arra kösztette a magyar keresztényeket, hogy szoros párhuzamot vonjanak Izrael és a magyarság sorsa között, és úgy határozzák meg magukat, mint válsztott nép, aki csak Istenre számíthat.

Michélie Richárd tanársegéd a keresztény
 és a magyar identitás viszonyát vizsgálta meg azokat a mintákat
 kitéve, amit a vallás és a kultúra kapcsolatának huszadik századi
 kutatási megfogalmaztak, és rámutatott, hogy milyen veszélyek
 származhatnak abból, ha észszemossuk a vallási és a nemzeti identitásunk
 közötti határokat. A kereszténység és a magyarság két különböző,
 egymással össze nem mosható és fel nem cserélhető identitás: előbbi ögi
 hivatásunkról, utóbbi földi állapotunkról szól.

Kereszténység és nemzetköziség

A
 konferencia másnap ezen a vonalon haladt tovább, kiterjesztve ezt a
 gondolatot a kereszténység és a nemzetköziség témájára. Farkas Győző az
 erdélyi származású, de jelenleg Ukrajnában szolgálatot teljesítő
 lelkipásztor öletszerű, szemléletes beszámolót tartott arról, hogyan
 ölnék egyáltalán különböző nemzetiségű emberek a háború által selytotta
 Ukrajna területén. Szavai-ból mindenki megörthette, hogy amiről
 beszélnk, az nem tölvoli, elvont elméleti kérdés, hanem igen selyos
 valóság.

Jacob J. Doedens professzor a Sárospataki Református
 Akadémia holland származású professzora, akinek felesége magyar, szintén
 nagyon szemléletes képet adott arról, hogy a nemzeti kérdés mindig
 akkor válik akut problémává, amikor egy népcsoport identitása veszélybe
 kerül. Akár arról van szó, hogy valamely népet támadás ö nemzeti
 mivoltában, akár arról, hogy a nemzeti identitás feloldódni látszik a
 szélesögesen egyoldalú internacionalizmusban, mindig az a népek
 természetes reakciója, hogy valódeni kezdik azt, amijélk van: nyelvüket,
 etnikai, népi, nemzeti sajátosságait.

Szilvási József a ruandai
 tanulókat mutatta be. A misszionáriusok magukkal vittek Afrikába egy
 széles ideológiai, miszerint az afrikaiak Noé megátkozott fiának a
 leszármazottai, ezért arra hivatottak, hogy a tölbbi nép rabszolgái
 legyenek. A legselyosabb kihívás azonban abból fakadt, hogy az egyházak
 számára fontosabb volt saját társadalmi befolyásuk védelme, mint a
 misszióterületen öló emberek ádválssége. Ezért mindig az öppen regnáló
 hatalom mellé álltak, és gátlástalanul kiszolgálták azt. Ennek
 kétértelműben az egyház elvesztette hitelét, és az emberek fokozatosan
 elfordultak tölle. A tölrtörténet tanulsága, hogy az egyház legyen és
 maradjon egyház, Krisztus nyája, az igazság oszlopa és erőssége, hű
 tanú, és ha beleszá a világ dolgaiba, csak olyat mondjon, amit akkor is
 tud vállalni, amikor öj szelek fájnak.

Bárcres Tamás professzor az Evangélikus Hittudományi Egyetemről Luther Márton kettős kormányzásáról szóló tanításai alapján arról beszélt, hogy mit jelent a keresztnyek számára, hogy egy időben két világot polgárai. Szigeti Jenő rámutatott, hogy a felvilágosodás korának hátról alapelve a szabadság, az egyenlőség és a testvériség fontos keresztny, bibliai értékek szekularizált formái voltak. Ezek közül a testvériség lett a nacionalista valláspártok alapszáva, amit akkor haladhatunk meg, ha megértjük, hogy magyarnak lenni nem rang, hanem köldök, szolgálat. Nem érdem, hanem tartozás. Tokics Imre arról szól, hogy mit jelentett a haza a fogság utáni zsidóság számára, és a perzsa kor társadalmi válságai közül azt, hogyan alakul ki az a tudat, hogy a haza nem az a hely, ahol születünk, hanem is maga Palesztina, hanem a Messiás országa.

Gyakorlati megfigyelések

A kardos gyakorlati oldalát először a Pannon Egyetem szociológia és antropológia professzor emeritusa, Kamarás István világította meg azzal, hogy kutatásainak eredményei alapján bemutatta, mit gondolnak a lakosságban élő vallási képviselőkhez tartozó emberek a keresztny egyetemesség és a nemzettudat viszonyáról. Mihalec Gábor a felekezeti és a nemzetiség vegyes házaságokról szólva rámutatott, hogy előbbi gyakran egyházfegyelmi ügyként kezeljük, az utóbbit viszont hajlamosak vagyunk figyelmen kívül hagyni, pedig a nemzetiségi képviselők olyan kihívások a házaságban, amivel számot kell vetnünk. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy eltérő nemzetiségűek ne találjanak közös nevezőre, hanem azt, hogy még a jegyzék idején tudatosan kösszáljenek fel e kihívások kezelésére.

Ebben a blokkban az utolsó előadást Szilvási András tartotta, aki arról beszélt, hogy a hetednapi adventista mozgalom a tizenkilencedik században egy észak-amerikai kis közösség volt, ami mára egy soknemzetiségű egyház lett. Mivel az egyház nem térhet vissza a tizenkilencedik századba, újra kell gondolnia identitásának hátról alapvető elemét a mai körülmények között: az üzenetet, a köldök és az ethoszt. Mindez azzal jár, hogy fel kell adnunk ézsékszentelt arroganciánkat és el kell sajátítanunk a párbeszédre való készséget lelkület.

A romániai adventista televízió és az előadás kivételével az felvette a konferencia anyagát, így azok hamarosan hozzáférhetők lesznek az Adventista Teológiai Főiskola honlapján. Köszölet egy tívenperces televíziós beszélgetés is, amiben Szilvási József, Magyarosi Barna és Gallusz László foglalta össze a konferencia tanulságait.

Milyen visszhangja volt a konferenciájának? Csupán kettőt szeretnék idézni. Az egyik egy kollégáimról szóló beszámoló, amelyben az egyik résztvevőtől valaki, aki a konferenciát szervezte, azt mondta, hogy az egyik előadó reakciója, aki mégis tovább kutatva rátajt egy tanulmányra, ami összefoglalta a konferenciával, az azonnal elkészítette a kollégájának. Ez azt mutatja, hogy a konferencia további népszerűsége, gondolkodnak és beszélgetnek róla. Szilvási József a konferencia megnyitójában éppen erről szólt, amikor kijelentette, szeretnék, ha a konferencia nem lejárna, hanem megnyitna valamit: a határon belül és kívül élő magyar ajkú emberek közötti bibliai gondolkodást és párbeszédet. Ez a konferencia megszervezésével elsősorban azt a célt tűzte ki magunk elé, hogy mondja a főiskola rektora, hogy kitárjuk az intézmény kapuit azok előtt is, akik az ország határain kívül élnek, és akik anyanyelvükön szeretnék elmélyülni a szent tudományokban.

ATF